

معرفی واحد سلامت میانسالان

کارشناسان جدید سلامت میانسالان شهرستانهای
گلپایگان، اصفهان ۲، دهاقان، خور، خوانسار، نجف آباد

معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۱

ادارات دفتر جمعیت، سلامت خانواده و مدارس

- اداره نوزادان
- اداره کودکان
- اداره نوجوانان، جوانان و مدارس
- اداره سلامت مادران
- **اداره سلامت میانسالان**
- اداره سلامت سالمندان
- اداره باروری سالم

گروه هدف برنامه سلامت میانسالان

کلیه زنان و مردان ۳۰ تا ۵۹ ساله (۵۹ سال و ۱۱ ماه و ۲۹ روز)

اهمیت برنامه میانسالان

از بعد سلامتی :

- سهم نزدیک به ۵۰ درصد از جمعیت
- محور سلامت خانواده و جامعه (همه ابعاد سلامت خانواده متاثر از مرگ و میر، ناتوانی و رفتارهای آنهاست)
- تمرکز بر حمایت از خانواده و توجه کمتر به سلامت خود
- تمرکز سیستم بهداشت و درمان بر مراقبت از گروه های آسیب پذیر
- مخاطرات کار و محیط همزمان با سایر مخاطرات سلامت تهدید کننده
- رشد فزاینده گذار از میانسالی به سالمندی

از بعد اقتصادی :

- گروه مولد و نبض تپنده جامعه
- فشار اقتصادی به جامعه به دلیل روزهای از دست رفته کاری

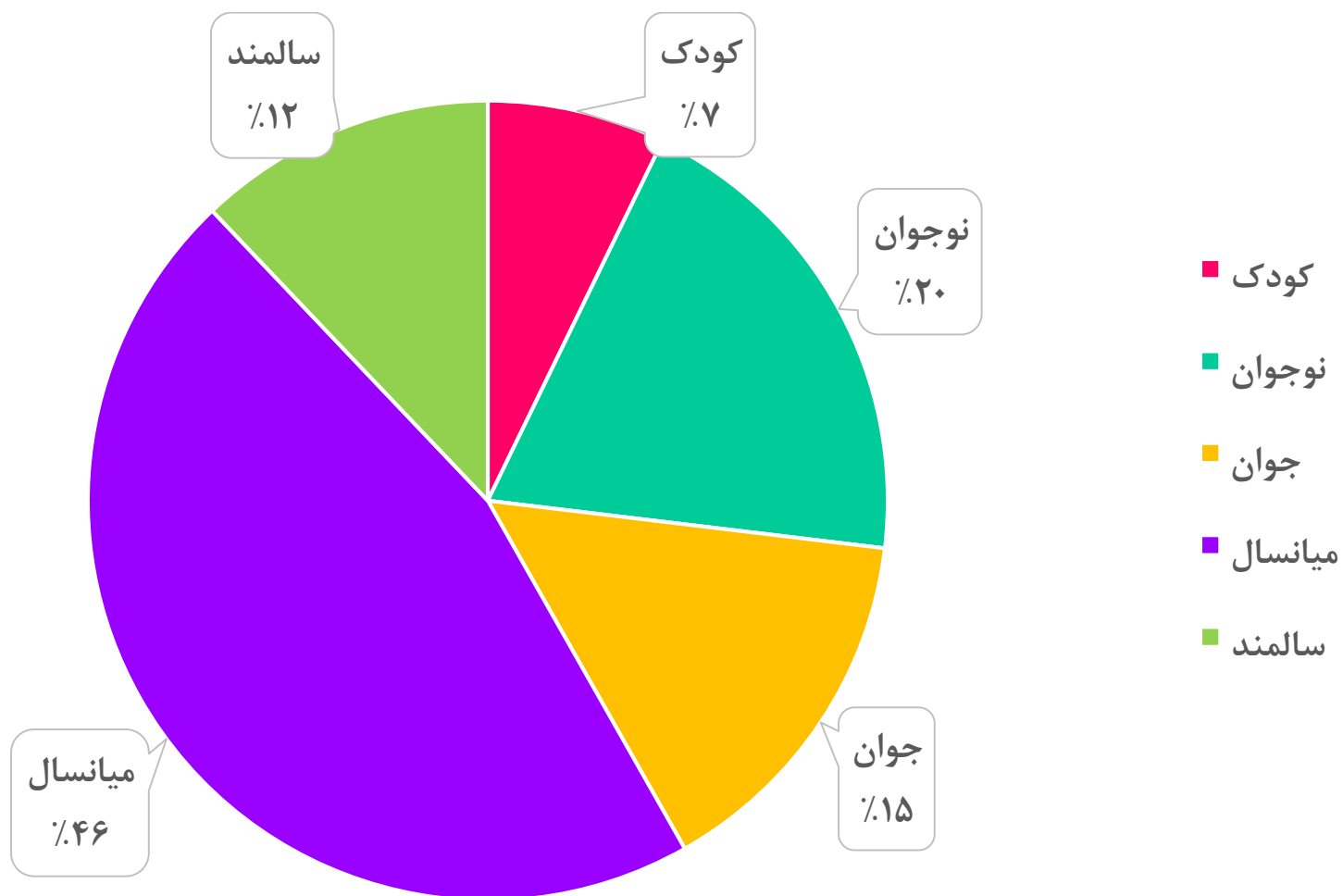
تاریخچه

- تاسیس اداره سلامت میانسالان در سال ۱۳۸۴
- تا قبل از تاسیس اداره میانسالان، فقط خدمات پیش از بارداری و بارداری برای زنان تا ۴۹ سالگی ارائه می شد.
- اولویت یائسگی در گزارش بار مالی بیماریها منجر به طراحی، ابلاغ و اجرای برنامه سلامت زنان در دوران یائسگی برای زنان ۶۵ - ۴۵ سال گردید.
- در سال ۱۳۹۳ و با افزایش ظرفیت های نظام شبکه برای ارائه خدمات در طرح تحول سلامت، برنامه ارتقای سلامت میانسالان ابلاغ گردید.

رسالت برنامه سلامت میانسالان

تامین، حفظ و ارتقای سلامت کلیه آحاد زنان و مردان ۳۰-۵۹ ساله صرف نظر از جنسیت، ملیت، مذهب، قومیت، محل سکونت و محل دریافت خدمت در کشور و تلاش در جهت الگو قرار گرفتن برای سایر کشورهای منطقه.

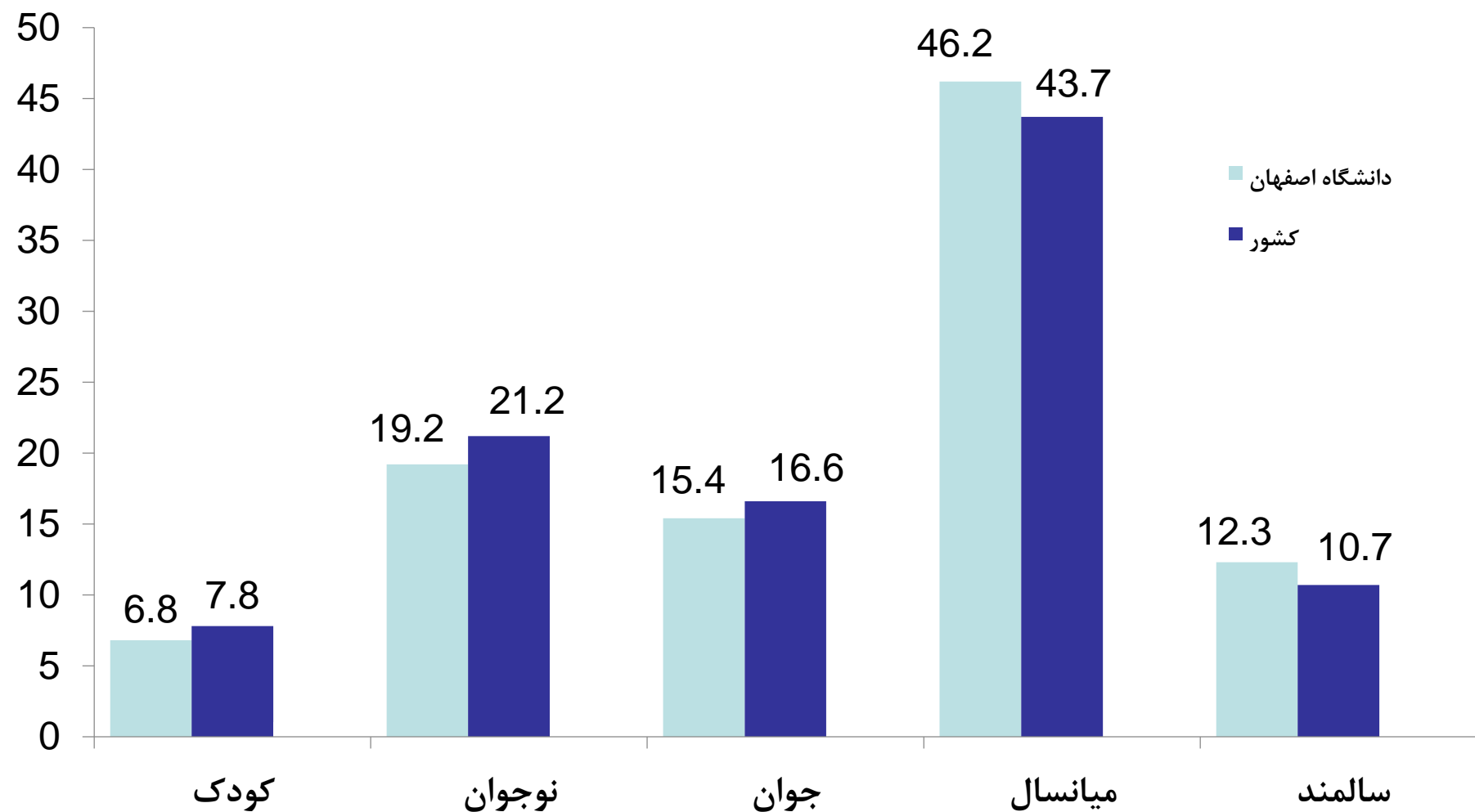
سهم گروه های سنی در جمعیت ثبت نام شده در سامانه سیب - سال ۱۴۰۰

سهم گروه های سنی کشور و دانشگاه اصفهان

گزارش گوشی پزشکی سامانه سیب معاون بهداشتی ۱۴۰۰/۸/۱

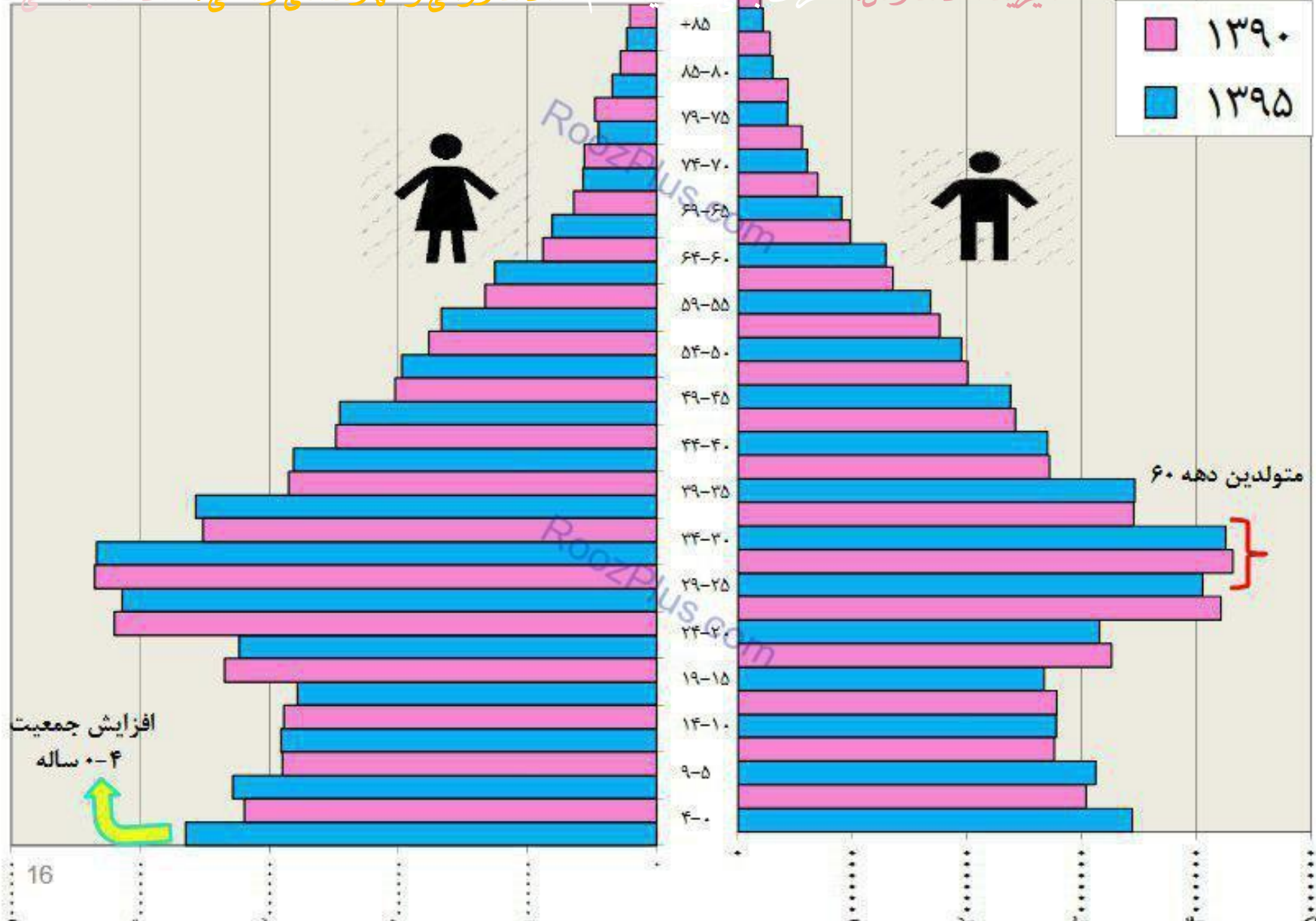

هرم سنی جمعیت: ۹۵-۱۳۹۰

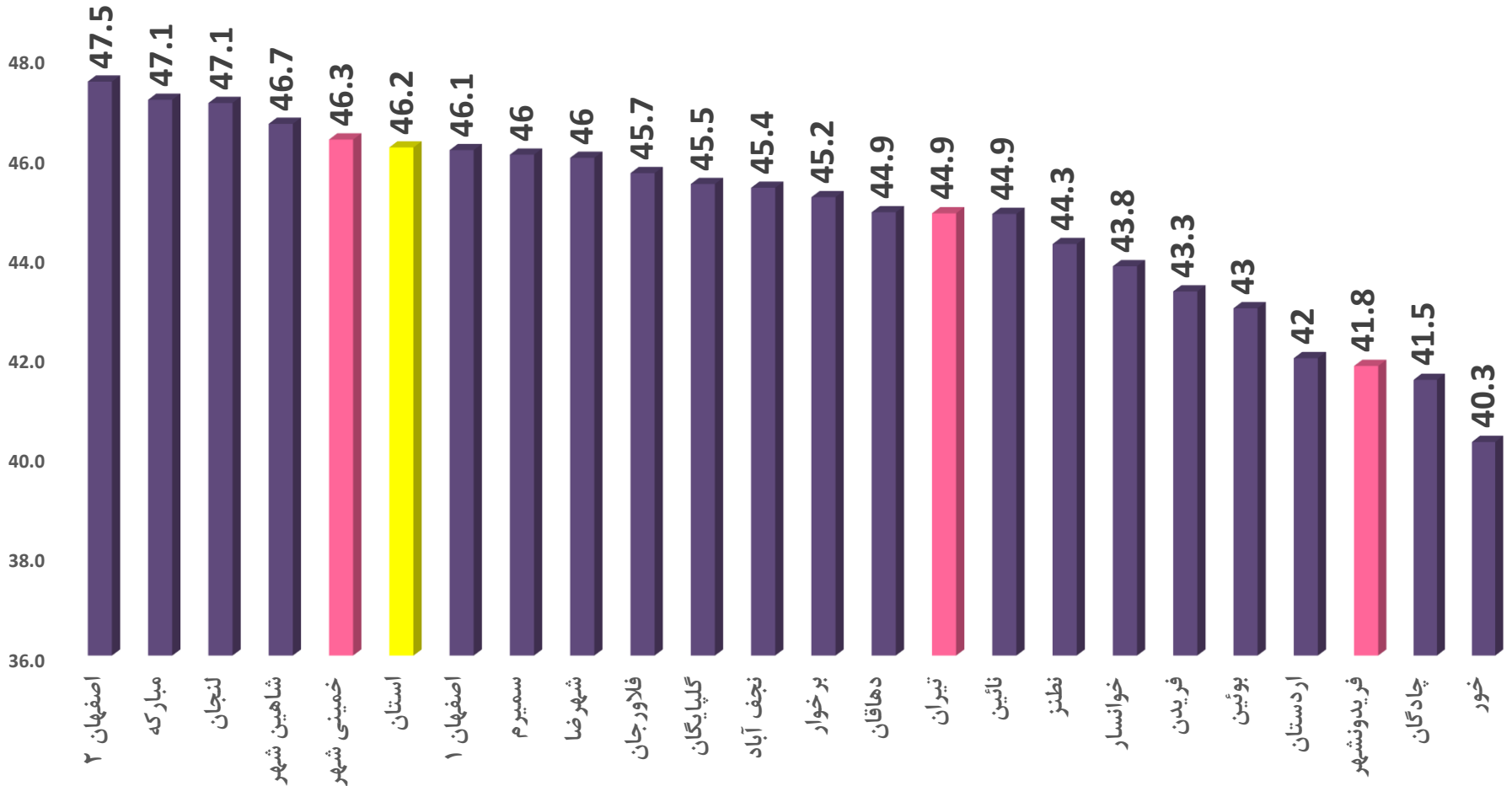

سلامت روانی و مهارت های زندگی، سلامت اجتماعی

مدیریت سلامت زنان، تحرک بدنی

درصد جمعیت میانسالان نسبت به کل جمعیت سامانه سیب – شهرستانهای تابعه دانشگاه علوم پزشکی اصفهان – ابتدای سال ۱۴۰۰

**ارائه خدمات جامع ارزیابی دوره ای سلامت زنان و مردان ایران
هدیه نظام تحول در حوزه سلامت**

استراتژی های برنامه

- ارائه خدمات جامع سلامت محور (پیشگیرانه، تشخیص زودرس)

- کنترل عوامل خطر قابل مداخله در سطح فرد

- آموزش و مشاوره برای توانمند سازی در راستای بهبود رفتار و ارتقای شیوه زندگی و تقویت خود مراقبتی (ارتقای شیوه زندگی مهمترین استراتژی برای پیشگیری از بیماری های کشنده و ناتوان کننده)

اهداف برنامه سلامت میانسالان

اهداف اصلی برنامه: ۱- کاهش مورتالیتی ۲- کاهش موربیدیتی گروه هدف

از طریق ارائه خدمات و مراقبت های جامع سلامت مشتمل بر:

بهبود شیوه زندگی

ارتقای سلامت باروری

ارتقای سلامت عمومی

از طریق بررسی و کنترل عوامل خطر، پیشگیری و تشخیص زود هنگام بیماریها و توانمندی گروه سنی هدف برای خود مراقبتی با تکیه بر خود کار آمدی در راستای ارتقای ابعاد مختلف سلامت و افزایش کیفیت زندگی آنان دنبال می کند.

اجزای خدمات ارزیابی دوره ای سلامت میانسالان

- بهبود شیوه زندگی (ارزیابی تغذیه ، فعالیت فیزیکی و استعمال دخانیات و...)
- ارزیابی سلامت باروری (یائسگی ، پیشگیری و تشخیص زودهنگام سرطان های زنان ، ناباروری ، عفونت های آمیزشی ، خونریزی های ژنیتال و اختلال عملکرد جنسی، مشاوره جنسی و زناشویی معاینات پستان و لگن و ...)
- ارزیابی سلامت عمومی (پیشگیری اولیه، تشخیص زودهنگام و پیشگیری ثانویه بیماری های مهم و شایع دوران میانسالی از قبیل دیابت، چاقی ، فشارخون بالا ، دیس لیپیدمی ، بیماری های موسکلواسکلتال ، اختلالات روانی و ... با انجام آزمایشات روتین و سایر اقدامات پیشگیری از سرطانها و سایر بیماریهای مزمن)

سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیر واگیر و عوامل خطر مرتبط در بازه زمانی ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۴

- کاهش ۲۵٪ از خطر مرگ های زودرس ناشی از بیماری های غیر واگیر
- کاهش ۲۰٪ از میزان تحرک بدنی ناکافی
- کاهش ۱۰٪ از مصرف الکل
- کاهش ۳۰٪ از میزان مصرف نمک سدیم
- کاهش ۳۰٪ از شیوع استعمال دخانیات
- کاهش ۲۵٪ از شیوع پرفشاری خون
- جلوگیری از افزایش بیشتر چاقی و دیابت جمعیت
- دسترسی ۱۰۰٪ جمعیت به داروهای مناسب و فناوری های پایه و ضروری برای درمان بیماری های غیر واگیر
- دسترسی حداقل ۷۰٪ به دارو و مشاوره لازم برای پیشگیری از بیماری های قلبی - عروقی و حملات عروق مغزی
- میزان صفر اسیدهای چرب ترانس در روغن های خوراکی و محصولات غذایی

سطوح ارائه دهنده خدمات میانسالی

سطوح ارائه دهنده خدمت در برنامه سلامت میانسالان

- ۱- بهورز / مراقب سلامت
- ۲- مراقب سلامت ماما/ ماما
- ۳- پزشک
- ۴- کارشناس سلامت روان
- ۵- کارشناس تغذیه

بسته های خدمات میانسالی

بسته های خدمتی برنامه سلامت میانسالان

مراقب سلامت و بهورز (آخرین ویرایش سال ۱۳۹۸)
ماما (آخرین ویرایش سال ۱۴۰۰ هنوز ابلاغ نشده است)
بسته پزشک هنوز ابلاغ نشده و در حال تدوین می باشد

کمپین های ملی سلامت میانسالان

هفته ملی سلامت بانوان ایران "سبا" : ۳۰-۲۴ مهر ماه هر سال

هفته ملی سلامت مردان ایران "سما" : ۷-۱ اسفند ماه هر سال

هفته جهانی سلامت مردان : ۳۰-۲۴ خرداد

مکمل های برنامه سلامت میانسالان

قرص پرل D3 جهت مصرف یک عدد در ماه
در واحدهای ارائه خدمت، توزیع مکمل ویتامین D3 به گروه هدف میانسالان به صورت ۱۰ تایی انجام گردد.

نحوه درخواست مکمل فصلی :

تعداد مکمل ثبت شده در فصلی از سال گذشته که بیشترین ثبت مکمل انجام شده $\times 1.1$
استوک - موجودی

تفاوت برآورد مکمل با درخواست مکمل

بسته خدمات کارکنان دولت

وظایف گروه سلامت خانواده و جمعیت در برنامه

- همکاری با واحد بهداشت حرفه ای در برنامه ریزی جهت فراخوان و انجام مراقبت های کارکنان دولت (نامه ۱۱۴۴۲ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۷)
- حد انتظار و فرم های ارجاع

• بسته خدمات سلامت کارکنان ورژن سال ۱۳۹۸ (فصل چهارم: شرح وظایف معاونت بهداشت دانشگاه ها/دانشکده های علوم پزشکی)

• معاونت بهداشت دانشگاه ها/دانشکده های علوم پزشکی موظف هستند نسبت به تشکیل کمیته راهبری

مرکب از نمایندگان هر کدام از دفاتر مربوطه - گروه سلامت کار- دفتر بهبود تغذیه جامعه- دفتر

مدیریت بیماری های غیرواگیر- دفتر آموزش و ارتقاء سلامت- دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد-

در دانشگاه/دانشکده، با مدیریت و هماهنگی "گروه سلامت کار" اقدام نمایند.

- هماهنگی با سازمان های دولتی و غیر دولتی در سطح تحت پوشش شهرستان جهت ارائه خدمات به کارکنان
- برخورد فعال برای ارائه خدمات به کارکنان
- هماهنگی و همکاری با بهداشت حرفه ای برای ارائه خدمات به صنوف
- مراقبت مستمر کارکنان دارای مشکل سلامتی
- ارائه خدمات سلامتی به کارکنان در ساعات غیر اداری در صورت امکان (با هماهنگی با معاون بهداشتی)

- ارائه خدمات به کارکنان بسته خدمت جداگانه نیاز ندارد
- بر اساس گروه سنی شاغلین می توان از بسته های خدمات موجود استفاده نمود
- ارزیابی اولیه کارمندان مانند سایر مردم می باشد.
- ارائه خدمات به کارگران کارخانجات علاوه بر بسته خدمات سلامت گروههای سنی نیاز به خدمات ویژه شغلی نیز دارد.
- بهترین زمان ارائه خدمت به شاغلین صنوف زمان دریافت کارت سلامتی است (فرصت های موجود)
- ارائه آمار ویژه معاینات کارکنان جهت افزایش پوشش ضروری است.

شرح وظایف کارشناسان ستادی برنامه های سلامت میانسالان

شرح وظایف کارشناس میانسالان ستاد شهرستانها

شرح وظیفه	کارکرد/حیطه
<ul style="list-style-type: none"> ➤ تدوین برنامه عملیاتی بر اساس گروه سنی میانسالان ➤ استخراج فعالیت ها از برنامه عملیاتی اختصاصی بصورت ماهیانه، تعیین درصد پیشرفت هر برنامه 	برنامه ریزی
<ul style="list-style-type: none"> ➤ تطبیق اسناد بالادستی، دستورالعملهای استانی با مقتضیات محلی و تهیه استاندارد و ضوابط در برنامه ها ➤ مشارکت در سازماندهی نیروی انسانی مرتبط با برنامه های تحت اقدام به منظور ارائه خدمات در سطوح ستادی و محیطی . ➤ استقرار نظامهای مراقبت سلامت و مرگ بر اساس گروه سنی میانسالان ➤ تعیین اعضای کمیته های تخصصی برنامه های سلامت میانسالان (کمیته بررسی مرگ ۳۰ تا ۷۰ سال) ➤ تعیین اعضای هسته آموزشی میانسالان و صدور ابلاغ ➤ ساماندهی برنامه های مرتبط با گروه سنی ➤ طراحی مداخلات بر اساس نتایج اجرای برنامه ها و فرآیندها ➤ استخراج موارد عدم هم خوانی بسته های خدمتی ابلاغی با خدمات سامانه سیب و انعکاس به ستاد استان ➤ روزرسانی و بایگانی منظم (فیزیکی و الکترونیک) مکاتبات و دستورعمل ها ،کتب، جزوات و پمفلت ها و ارسال رسانه های آموزشی مورد نیاز به واحدهای محیطی ➤ ارسال آخرین دستورالعمل ها و بخشنامه ها به واحدهای محیطی، بیمارستان، و غیره بنا به مورد و توجیه کارکنان در این خصوص 	سازماندهی

شرح وظایف کارشناس میانسالان / سالمندان ستاد

کارکرد / حیطة	شرح وظیفه
نیروی انسانی (آموزش و توانمندسازی)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ اجرای برنامه های آموزشی استانی / بازآموزی و انتقال آن به سطوح پائین تر بصورت آبخاری مطابق فرآیند آموزش ➤ گرفتن امتیاز بازآموزی از کمیته آموزش، نگارش فرم امتیاز و طرح درس، برگزاری آموزش، انجام پیش آزمون و پس آزمون، تحلیل اطلاعات آموزش و ارسال انتظارات متعاقب برگزاری کلاسها به واحدهای محیطی ➤ طراحی و اجرای مداخلات آموزشی اجرایی و ارزیابی های قبل، حین و پس از انجام مداخلات با همکاری واحدهای ذیربط. ➤ مشارکت در انجام نیازسنجی نیروهای محیطی و سایر بخشهای توسعه مرتبط با برنامه های سلامت بر اساس گروه سنی میانسالان به منظور افزایش اثر بخشی فعالیتها. ➤ مشارکت در آموزش و اطلاع رسانی به جامعه با تاکید بر گروههای هدف . همکاری در اجرای بسیج اطلاع رسانی به منظور ارتقاء آگاهی و توانمند سازی گروههای هدف ➤ همکاری در برنامه ریزی و برگزاری آموزش تئوری و عملی نیروهای جدیدالورود ستادی و محیطی
(نظارت) پایش و ارزشیابی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ نظارت دوره ای از مراکز محیطی تحت پوشش با استفاده از ابزار پایش مربوطه بر اساس گروه سنی میانسالان و بررسی مشکلات موجود در پایش قبلی ➤ انجام پایش های مداخله ای موردی بر حسب نیاز ➤ ارسال فیدبک نظارت حداکثر ظرف ۱۰ روز پس از بازدید و پیگیری تا حصول نتیجه ➤ جمع بندی و تحلیل نتایج پایش ها و ارائه پسخوراند مرتبط با گروه سنی میانسالان به صورت سالیانه. ➤ نظارت بر اجرای برنامه عملیاتی در سطوح محیطی مرتبط با برنامه های سلامت میانسالان ➤ نظارت بر نحوه اجرای برنامه های مرتبط با سلامت خانواده در حوزه برون بخشی (مدارس، ادارات ، بیمارستان هاو...). ➤ ارزشیابی دوره ای و مستمر قبل، حین و پس از انجام مداخلات طراحی شده در برنامه عملیاتی و ارائه پسخوراند به سطوح ذیربط.

شرح وظایف کارشناس میانسالان / سالمندان ستاد

کارکرد / حیطة	شرح وظیفه
هماهنگی درون بخشی و برون بخشی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ایجاد هماهنگی درون، بین و برون بخشی در جهت اجرای سیاستهای مرتبط با برنامه های سلامت میانسالان و تنظیم صور تجلسات و پیگیری مصوبات تا حصول نتیجه ➤ پیگیری ایجاد، احیاء و برگزاری کمیته های درون، بین و برون بخشی مرتبط با برنامه های سلامت میانسالان و تنظیم صور تجلسات و پیگیری مصوبات تا حصول نتیجه ➤ مشارکت فعال در برگزاری بسیج های همگانی (هفته های ملی سلامت بانوان و مردان ایران) ➤ تهیه و تدوین توافقنامه های و تفاهم نامه های مشترک با حوزه های مرتبط با سایر دستگاهها در برنامه های سلامت میانسالان.
مستندسازی و تهیه گزارش	<ul style="list-style-type: none"> ➤ جمع آوری و تحلیل آمارهای مرتبط با برنامه سلامت میانسالان . ➤ تهیه گزارش تحلیلی آماری مستمر و مبتنی بر برنامه های سلامت میانسالان بر اساس سامانه سیب و ارسال به سطوح ذیربط و طراحی مداخلات لازم. ➤ تهیه گزارش عملکرد سالیانه و ارائه به مدیریت (تهیه جداول و نمودارهای مقایسه ای) ➤ بررسی و جمع بندی و ارسال گزارشات آماری درخواستی به سطوح مرتبط ➤ ارسال گزارش مرتبط با برگزاری کمپین ها و بزرگداشت های مرتبط با سلامت میانسالان به سطوح بالاتر ➤ تهیه گزارش فصلی عملکرد آموزشی هزینه بر شهرستان و ارسال به ستاد استان

شرح وظایف کارشناس میانسالان / سالمندان ستاد

شرح وظیفه	کارکرد / حیطه
<ul style="list-style-type: none"> ➤ پیگیری وصول و هزینه کرد اعتبارات تخصیص یافته با هماهنگی مدیریت بر اساس شرح هزینه ارسالی استانی 	بودجه بندی و تحلیل اقتصادی
<ul style="list-style-type: none"> ➤ تهیه بانک اطلاعات نیروهای محیطی مراکز به تفکیک رده های شغلی ➤ برآورد و پیگیری نقایص و خرابی تجهیزاتی مورد نیاز مراکز ➤ برآورد و پیگیری مکمل های غذایی به تفکیک گروه های هدف و بررسی در خواست های محیطی ➤ درخواست تشویق و تنبیه پرسنل ستادی و محیطی 	مدیریت منابع
<ul style="list-style-type: none"> ➤ استفاده از فن آوری اطلاعات و تسریع در انجام امور از طریق ایجاد سامانه های الکترونیکی ➤ مشارکت در تعیین اولویتهای پژوهشی در راستای سیاستهای ابلاغی ستادی و مشکلات منطقه ای مرتبط با سلامت میانسالان. ➤ مشارکت در طراحی و انجام پژوهشهای کاربردی و طرحهای تحقیقاتی مبتنی بر اولویتهای سلامت میانسالان. ➤ تهیه مقالات علمی در راستای برنامه های واحد ➤ انتشار مطالب علمی و متون آموزشی مرتبط با برنامه های سلامت خانواده و جمعیت در جراید و رسانه های محلی، مطبوعات، خبرنامه دانشگاه و سایت شبکه 	نوآوری و پژوهش
<ul style="list-style-type: none"> ➤ اجرای سایر امور محوله زیر نظر مسئول مافوق 	سایر

مسیرهای ارتباط

- شماره های تماس :
  - خانم مرادی : ۰۹۱۳۳۸۰۱۰۲۷ - داخلی ۳۳۷
  - خانم مزروعی : ۰۹۱۳۳۳۳۰۳۲۹ - داخلی ۳۳۸
  - خانم معنوی نژاد : ۰۹۱۳۱۰۸۹۵۱۶ - داخلی ۲۹۷
- آدرس ایمیل برنامه سلامت میانسالان مرکز بهداشت استان:
esfahanmiddleage@gmail.com
- آدرس مسیر آپارات:
<https://www.aparat.com/u/aulfz>

سلامت و پیروز باشید